

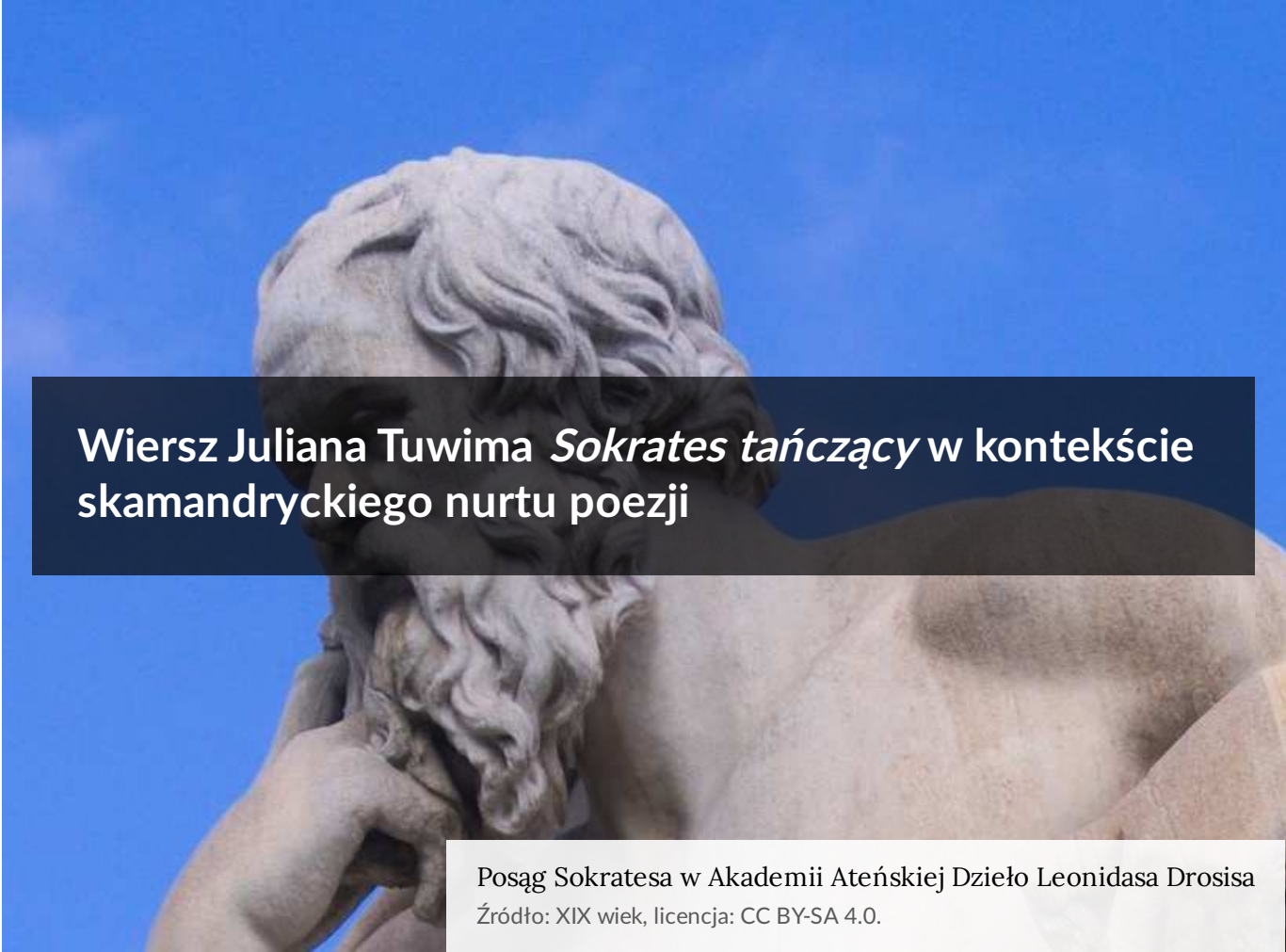
Wiersz Juliana Tuwima *Sokrates tańczący* w kontekście skamandryckiego nurtu poezji

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Mapa myśli](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Julian Tuwim, *Sokrates tańczący*.
- Źródło: Anna Szóstak, „Przyniosło mnie tutaj z nieskończoności”. *Metafizyka istnienia: mityczny światopogląd poetycki Juliana Tuwima*, [w:] *Julian Tuwim: tradycja, recepcja, perspektywy badawcze*, red. Ewa Gorlewska, Monika Jurkowska, Krzysztof Korotkich, s. 152–153.

A marble bust of Socrates, showing his head and shoulders. He has a full, curly beard and hair, and is resting his chin on his right hand. The background is a solid blue color.

Wiersz Juliana Tuwima *Sokrates tańczący* w kontekście skamandryckiego nurtu poezji

Posąg Sokratesa w Akademii Ateńskiej Dzieło Leonidasa Drosisa
Źródło: XIX wiek, licencja: CC BY-SA 4.0.

W *Słowniku mitów i tradycji kultury*, redagowanym przez profesora Władysława Kopalińskiego, pod hasłem *Sokrates* znajdujemy między innymi:

„[...] filozof ateński, syn rzeźbiarza Sofronikosa i akuszerki Fenarete, za młodu rzeźbiarz, szybko jednak porzucił ten zawód, odznaczył się w bitwach wojny peloponeskiej, mąż Ksantypy. [...] Sokrates uważał, że cnota jest dobrem bezwzględny, że związana jest z pożytkiem i szczęściem, że sama jest wiedzą, że się jej można uczyć.”

Wyobraźmy sobie, że ten filozof odrzuca rozważania na temat cnoty i po prostu zaczyna tańczyć. Jaką postawę wobec życia proponuje Julian Tuwim - poeta z grupy Skamander, pokazujący beztruskę pijącego i tańczącego Sokratesa, któremu jest „wszystko jedno”? Dlaczego właśnie tego filozofa zaprasza do „hopsa, hopsa”...

Twoje cele

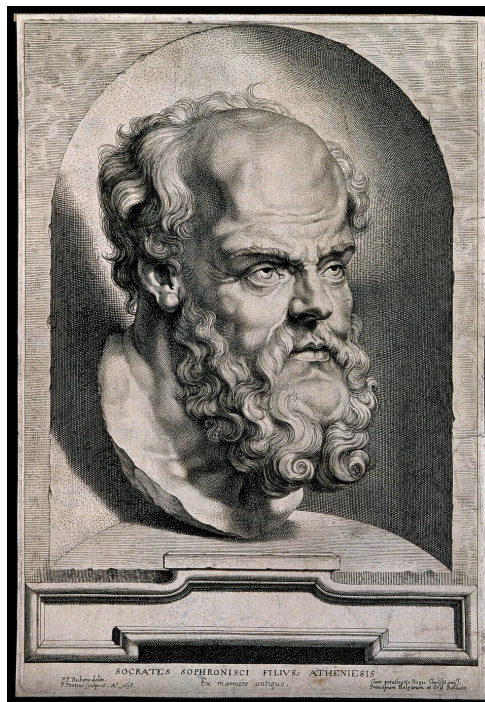
- Rozpoznasz w wierszu *Sokrates tańczący* cechy koncepcji języka bliskiej poetom z grupy Skamander.
- Wyjaśnisz, na czym polega w wierszu Juliana Tuwima kontynuacja motywu dionizyjskości w poezji.
- Zdefiniujesz na podstawie wiersza *Sokrates tańczący* postawę hedonistyczną.

Przeczytaj

” Julian Tuwim

Sokrates tańczący

Popiersie greckiego filozofa Sokratesa. Rytownictwo z 1638 roku według rysunku Petera Paula Rubensa.

Źródło: dostępny w internecie: Pinterest, [dostęp online: <https://pl.pinterest.com/>] (dostęp: 7 lipca 2025).

Prażę się w słońcu, gałgan stary...

Leżę, wyciągam się i ziewam.

Stary ja jestem, ale jary:

Jak tęgi łyk pociągnę z czary,

To śpiewam.

Słońce mi grzeje stare gnaty

I mądry, siwy łeb kudłaty,

A w mądrym łbie, jak wiosną las,

Szumi i szumi mędrsze wino,

A wieczne myśli płyną, płyną,

Jak czas...

Czego się gapisz, Cyrbeusie?

Co myślisz? Leży stary kiep,

Już do gadania słów mu brak,

Już się wygadał? A tak, tak...

Idź, piecz swój chleb.

Z zaułka śmieją się uczniowie,

Że się mistrzowi kręci w głowie,

Że się Sokrates spił...

Idź, Cyrbeusie, uczniom powiedz,

Że już trafiłem w samo sedno:

Że cnotą jest – zlizywać pył

Z ateńskich ulic! Lub im powiedz,

Że cnotą jest w pęcherze dąć!

Że cnotą jest – lać wodę w dzbany!

Albo wylewać! Wszystko jedno...

A jeśli chcesz – to przy mnie siądź,

Nie piecz swych bułek i rogali,

Będziemy sobie popijali!

No, trąć się ze mną, trąć!

Cóż ci to? Przykro, Cyrbeusie,

Że mi się język trochę płacze?

Że się tak śmieję, Cyrbeinku?

Że w biały dzień w Atenach, w rynku,

Jak żebrak leżę, wino sącę?

Mędrcomi, mówisz, nie przystoi,

Gdy złym przykładem uczniom świeci?

Że stary broi

Jak dzieci?

Że tłumu uczni nie gromadzę,

Że drogi prawd im nie wskazuję,

Nie radzę,

Nie filozofuję?

A tak... a tak...

Zło! Dobro! – prawda ? – Ludzie, bogi,

Cnota i wieczność, czyn i słowo,

I od początku – znów, na nowo,

Bogi i ludzie, dobro, zło,

Rzeczpospolita, słowa, czyny,

Piękno – to, tamto, znowu to! – – –

Mój drogi – kpiny!

Słyszeliście od Herifona,

Żem jest najmędrszy... Tak orzekła

Wyrocznia, w całej Grecji czczona,

Blask chwały czoło moje zdobi!

Więc patrzcie, co najmędrszy robi:

O!

Bo cóż jest słowem, a co czynem,

Bo cóż jest dobro, a co zło,

Kiedym się złotym upił winem,

A mam kosmatą głowę psa

I w głowie zamęt obłąkańczy?!

Wy patrzcie, jak filozof tańczy:

I hopsa-sa i hopsa-sa!

I hopsa, hopsa, hopsa-sa!

Wy patrzcie, jak najmędrszy tańczy!

Jak mu skaczą stare nogi,
Cnota, prawda, wieczna Mojra,
Hopsa, hopsa, idzie ojra:
Raz na prawo – hopsa-sa!
Raz na lewo – hopsa-sa!
Rypcium pipcium, chodź, Ksantypciu!
A muzyka gra!!
Chodź tu także, Cyrbeinku,
Wokoluśko tak, po rynku,
Mędrzec tańczy, dalej z drogi
Cnota, prawda, piękno, bogi,
Patrzcie, ludzie, patrzcie, gapie,
Od Ksantypci wały złapię,
Że tak we mnie wszystko drga,
A ja sobie hopsa-sa!
Tak bez końca, tak do śmierci
Niech się jasne niebo wierci,
Tak – do góry, a tu kopsa,
I znów boczkiem hopsa, hopsa!
Nie żałować starych nóg!
Niech się cieszy wielki Bóg,
Że Sokrates prawdę zna,
Że już wie! że wszystko ma!
Że już poszedł hen, na kraniec,
On – najmędrszy, on – wybraniec,
Gałgan z brzydką mordą psa
Poznał taniec, poznał taniec,
Hopsa, hopsa, hopsa-sa!!!

(Sokrates tańczący, 1920)

Utwór Tuwima *Sokrates tańczący*, pochodzący z tomu o tym samym tytule, wydanego w 1920 roku, odznacza się cechami typowymi dla poezji [skamandryckiej](#). Przede wszystkim uwagę zwraca widoczny w wierszu [witalizm](#), czyli radość z życia w najbardziej zwyczajnych jego przejawach, takich jak taniec, słuchanie muzyki czy wygrzewanie się w słońcu. Z tym łączy się optymizm, w tej sytuacji lirycznej tożsamy z afirmacją życia poprzez taniec. Istotnym wpływem jest także [dionizyjskość](#), czyli wyrażenie zachwytu życiem w tańcu i poprzez upojenie alkoholem.

Julian Tuwim ok. 1930

Swoiste literackie *novum* w utworze stanowi bohater, reprezentujący ciekawy typ „mędrca”-prostaczka, ekscentryczny entuzjasta życia. Oryginalna jest również problematyka, jaką porusza utwór: wyrażanie radości z dnia codziennego przy jednoczesnym odrzuceniu rozważań filozoficznych i estetycznych (dotyczących prawdy, dobra, zła czy piękna).

Wiersz jest ekspresyjny, czego dowodzą liczne zdania wykrzyknikowe i pytania, które odzwierciedlają żywiołowe odczucia bohatera. Służy temu też obecny w utworze język potoczny, pełen kolokwializmów („czego się gapisz”, „leży stary kiep”) oraz powiedzeń, co jest częścią nowej koncepcji języka poetyckiego.

” Anna Szóstak

„Przyniosło mnie tutaj z nieskończoności”.

Metafizyka istnienia: mityczny światopogląd poetycki Juliana Tuwima

Postawa aktywistyczna, tak charakterystyczna nie tylko dla wczesnego okresu twórczości Tuwima, bynajmniej nie wyklucza refleksyjności, zmienia się jedynie, jak miało to już miejsce

w schyłkowym okresie symbolizmu, koncepcja poety, którego liryka „przekształca się w dialog z tym, co go otacza, dialog z wartościami zewnętrznymi, pozajednostkowymi – takimi jak określona grupa społeczna, dynamicznie rozwijająca się cywilizacja czy – wreszcie – [panteistycznie](#) pojmowana natura”. Tę właśnie schedę przejmuje autor *Sokratesa tańczącego*, wzbogacając ją nie tylko o nowe treści i kwestie, jakie przyniósł kolejny wiek, ale podejmując również w związku z tymi wyzwaniem dialog ze [zinterioryzowanymi](#) systemami norm, ocen, wyobrażeń i modeli rzeczywistości, których siatka, nałożona na obraz świata, zmienia charakter jego postrzegania. Każę poszukiwać drugiego dna, ukrytego, domniemanego i zagubionego w cywilizacyjnym pędzie wymiaru tej rzeczywistości, który nadaje jej ponadjednostkowy sens i wartość.

Źródło: Anna Szóstak, „Przyniosło mnie tutaj z nieskończoności”. *Metafizyka istnienia: mityczny światopogląd poetycki Juliana Tuwima*, [w:] *Julian Tuwim: tradycja, recepcja, perspektywy badawcze*, red. Ewa Gorlewska, Monika Jurkowska, Krzysztof Korotkich, s. 152–153.

Słownik

dionizyjski

związany z kultem Dionizosa; o jednym z dwóch nurtów kultury: żywiołowy, dynamiczny, emocjonalny

interioryzacja

(łac. *interior* – wewnętrzny) włączenie czegoś do kręgu własnych przeżyć lub myśli; przyswajanie przez jednostkę wartości, wzorów kulturowych oraz norm społecznych własnej grupy

panteizm

(gr. *pán* + *theós* – bóg) pogląd filozoficzno-religijny utożsamiający Boga z przyrodą

Skamander

(gr. *Skámandros* – antyczna nazwa rzeki Menderes, dziś na terenie Turcji; główna rzeka Troady, wypływająca z góry Idy) grupa poetycka uformowana w 1919 roku przez artystów związanych z pismem literackim „Pro Arte et Studio” i kawiarnią literacką Pod Picadorem, działała do lat 30. XX wieku; jej członkowie postulowali zachowanie ścisłego związku między poezją a teraźniejszością, zmniejszenie dystansu między poetą a społeczeństwem (uprawiano tzw. poetyką codzienności, wyrażającą się w tematyce i języku wierszy) oraz pokazywanie różnorodności i bujności biologicznej życia

witalizm

(łac. *vis vitalis* – siła życiowa) tendencja obecna w kulturze 1. połowy XX wieku; wywodzi się z filozofii H. Bergsona i F. Nietzschego; koncentrowała się na życiu w ujęciu biologicznym, żywiołowości, dynamice, optymizmie i aintelektualizmie; charakterystyczna dla awangardy, futuryzmu i ekspresjonizmu

Mapa myśli

Polecenie 1

Uzupełnij poniższą mapę myśli cytatami z wiersza *Sokrates tańczący* Juliana Tuwima dotyczącymi charakterystyki bohatera lirycznego, które realizują podane punkty.

Polecenie 2

Przeanalizuj uzupełnioną mapę myśli i napisz, jaki związek z historycznym Sokratesem ma postać wykreowana w utworze.

Sprawdź się

Tekst do ćwiczeń

” Julian Tuwim

Sokrates tańczący

Prażę się w słońcu, gałgan stary...

Leżę, wyciągam się i ziewam.

Stary ja jestem, ale jary:

Jak tęgi łyk pociągnę z czary,

To śpiewam.

Słońce mi grzeje stare gnaty

I mądry, siwy łeb kudłaty,

A w mądrym łbie, jak wiosną las,

Szumi i szumi mędrsze wino,

A wieczne myśli płyną, płyną,

Jak czas...

Czego się gapisz, Cyrbeusie?

Co myślisz? Leży stary kiep,

Już do gadania słów mu brak,

Już się wygadał? A tak, tak...

Idź, piecz swój chleb.

Z zaułka śmieją się uczniowie,

Że się mistrzowi kręci w głowie,

Że się Sokrates spił...

Idź, Cyrbeusie, uczniom powiedz,

Że już trafiłem w samo sedno:

Że cnotą jest – zlizywać pył

Z ateńskich ulic! Lub im powiedz,
Że cnotą jest w pęcherze dąć!
Że cnotą jest – lać wodę w dzbany!
Albo wylewać! Wszystko jedno...
A jeśli chcesz – to przy mnie siądź,
Nie piecz swych bułek i rogali,
Będziemy sobie popijali!
No, trąć się ze mną, trąć!

Cóż ci to? Przykro, Cyrbeusie,
Że mi się język trochę płacze?
Że się tak śmieję, Cyrbeinku?
Że w biały dzień w Atenach, w rynku,
Jak żebrak leżę, wino sączę?
Mędrcomi, mówisz, nie przystoi,
Gdy złym przykładem uczniom świeci?
Że stary broi
Jak dzieci?
Że tłumowi uczni nie gromadzę,
Że drogi prawd im nie wskazuję,
Nie radzę,
Nie filozofuję?
A tak... a tak...

Zło! Dobro! – prawda? – Ludzie, bogi,
Cnota i wieczność, czyn i słowo,
I od początku – znów, na nowo,
Bogi i ludzie, dobro, zło,
Rzeczpospolita, słowa, czyny,

Piękno – to, tamto, znowu to! – – –
Mój drogi – kpiny!

Słyszeliście od Herifona,
Żem jest najmędrszy... Tak orzekła
Wyrocznia, w całej Grecji czczona,
Blask chwały czoło moje zdobi!
Więc patrzcie, co najmędrszy robi:
O!
Bo cóż jest słowem, a co czynem,
Bo cóż jest dobro, a co zło,
Kiedym się złotym upił winem,
A mam kosmatą głowę psa
I w głowie zamęt obłąkańczy?!
Wy patrzcie, jak filozof tańczy:
I hopsa-sa i hopsa-sa!
I hopsa, hopsa, hopsa-sa!
Wy patrzcie, jak najmędrszy tańczy!
Jak mu skaczą stare nogi,
Cnota, prawda, wieczna Mojra,
Hopsa, hopsa, idzie ojra:
Raz na prawo – hopsa-sa!
Raz na lewo – hopsa-sa!
Rypcium pipcium, chodź, Ksantypciu!
A muzyka gra!!
Chodź tu także, Cyrbeinku,
Wokoluśko tak, po rynku,
Mędrzec tańczy, dalej z drogi
Cnota, prawda, piękno, bogi,
Patrzcie, ludzie, patrzcie, gapie,

Od Ksantypci wały złapię,
Że tak we mnie wszystko drga,
A ja sobie hopsa-sa!
Tak bez końca, tak do śmierci
Niech się jasne niebo wierci,
Tak – do góry, a tu kopsa,
I znów boczkiem hopsa, hopsa!
Nie żałować starych nóg!
Niech się cieszy wielki Bóg,
Że Sokrates prawdę zna,
Że już wie! że wszystko ma!
Że już poszedł hen, na kraniec,
On – najmędrszy, on – wybraniec,
Gałgan z brzydką mordą psa
Poznał taniec, poznał taniec,
Hopsa, hopsa, hopsa-sa!!!

(Sokrates tańczący, 1920)

Źródło: Julian Tuwim, *Sokrates tańczący*.

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zredaguj notatkę na temat kontekstu macierzystego liryku i tomu, z którego pochodzi tytułowy wiersz. Pozyskane informacje wykorzystaj w interpretacji utworu.

Ćwiczenie 2

Wyjaśnij sens tytułu tekstu. Uzupełnij tekst, przeciągając w luki odpowiednie sformułowania.

Ćwiczenie 3

Zanalizuj budowę kompozycyjną wiersza (konstrukcję wypowiedzi).

Ćwiczenie 4

Scharakteryzuj bohatera, analizując jego język i styl wypowiedzenia się.

Ćwiczenie 5

Zidentyfikuj cechy charakterystyczne dla poezji skamandryckiej w wierszu Tuwima. Zaznacz poprawne stwierdzenia.

Ćwiczenie 6

Do poniższych wniosków interpretacyjnych dopisz cytaty, za pomocą których udowodnisz ich trafność.

W wierszu *Sokrates tańczący* Julian Tuwim ukazuje:

- postawę pełną witalności,
- radość płynącą z życia,
- hedonizm,
- dynamizm (ruch, taniec)

Ćwiczenie 7

Jakim człowiekiem jest w wierszu Juliana Tuwima Sokrates? Na mapie myśli umieść jego charakterystykę.

Ćwiczenie 8

Zinterpretuj sens fragmentu wiersza i na jego podstawie ustal najistotniejsze wartości człowieka.

” Zło! Dobro! – prawda? – Ludzie, bogi,
Cnota i wieczność, czyn i słowo,
I od początku – znów, na nowo,
Bogi i ludzie, dobro, zło,
Rzeczpospolita, słowa, czyny,
Piękno – to, tamto, znowu to! – – –
Mój drogi – kpiny!

Ćwiczenie 9

Uzasadnij, że wiersz jest utrzymany w konwencji kabaretowej kpiny i gagu.

Praca domowa

Mądrość nie zapewnia szczęścia, polega na uświadomieniu sobie, że aby być szczęśliwym, trzeba szukać w życiu przyjemności i radości. Napisz rozprawkę, w której rozważysz sens tej wypowiedzi.

Dla nauczyciela

Autor: Marta Kulikowska

Przedmiot: Język polski

Temat: Wiersz Juliana Tuwima *Sokrates tańczący* w kontekście skamandryckiego nurtu poezji

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

2) rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową);

3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną,

psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;

5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;

6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;

7) rozumie pojęcie groteski, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej artystyczny i wartościujący charakter;

9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;

13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele lekcji. Uczeń:

- rozpozna w wierszu *Sokrates tańczący* cechy koncepcji języka bliskiej poetom z grupy Skamander;
- wyjaśni, na czym polega w wierszu Juliana Tuwima kontynuacja motywu dionizyjskości w poezji;
- zdefiniuje na podstawie wiersza *Sokrates tańczący* postawę hedonistyczną.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- praca z tekstem.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;

- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia uczniom e-materiał „Wiersz Juliana Tuwima *Sokrates tańczący* w kontekście skamandryckiego nurtu poezji „. Prosi uczestników zajęć o zapoznanie się z tekstem w sekcji „Przeczytaj” i następnie rozwiązanie ćwiczenia nr 1 zawartego w sekcji „Sprawdź się”.
2. Nauczyciel prosi uczniów o przygotowanie prezentacji na podstawie informacji zawartych w sekcji „Przeczytaj”.

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy uczniom temat i cele zajęć. Prosi, by na ich podstawie uczniowie sformułowali kryteria sukcesu.
2. **Raport z przygotowań.** Nauczyciel, przy użyciu dostępnego w panelu użytkownika raportu, weryfikuje przygotowanie uczniów do lekcji: sprawdza, którzy uczestnicy zajęć zapoznali się z udostępnionym e-materiałem. Jeśli większość uczniów nie przeczytała tekstu, nauczyciel inicjuje rozmowę kierowaną wprowadzającą w temat.

Faza realizacyjna:

1. **Analiza i interpretacja tekstu.** Wybrane wcześniej osoby – eksperci przedstawiają na forum zebrane informacje. Nauczyciel wyświetla na tablicy zestaw poleceń do opracowania dla całej klasy:
  - Umieszczenie analizowanego fragmentu w kontekście całości utworu.
  - Identyfikacja problemu poruszonego w analizowanym fragmencie. Wskazanie jego przyczyn i skutków.
  - Sformułowanie notatki z tezą interpretacyjną fragmentu utworu.Uczniowie pracują indywidualnie, a następnie dzielą się efektami swojej pracy na

forum. Nauczyciel omawia ich propozycje. Wspólnie z uczestnikami zajęć formułuje wnioski w formie notatki.

- 2. Praca z multimediami.** Nauczyciel prosi, aby wybrany uczeń przeczytał polecenie: 1 i 2 z sekcji „Mapa myśli”. Następnie prosi uczniów, aby podzielili się na grupy i opracowali w nich odpowiedzi. Po ustalonym wcześniej czasie przedstawiciel wskazanej (lub zgłaszającej się na ochotnika) grupy prezentuje propozycję odpowiedzi, a pozostali uczniowie ustosunkowują się do niej. Nauczyciel w razie potrzeby uzupełnia ją, udzielając także uczniom informacji zwrotnej.
- 3. Utrwalanie wiedzy i umiejętności.** Nauczyciel, korzystając z tablicy interaktywnej lub rzutnika, wyświetla treść ćwiczenia 2-7 zawartego w sekcji „Sprawdź się”. Wspólne rozwiązanie zadania na forum klasy.
4. Następane ćwiczenie Zinterpretuj sens fragmentu wiersza i na jego podstawie ustal najistotniejsze wartości człowieka wyświetlone przez nauczyciela na tablicy uczniowie rozwiązują w grupach 4-osobowych. Po jego wykonaniu i uzgodnieniu przez każdą grupę wspólnego oraz jednoznacznego wyboru następuje omówienie rezultatów na forum klasy.
5. Ćwiczenie, które uczniowie realizują jako ostatnie, wykonywane jest indywidualnie. Ponownie nauczyciel udostępnia uczestnikom zajęć przez platformę edukacyjną jego treść: Uzasadnij, że wiersz jest utrzymany w konwencji kabaretowej kpiny i gagu. Nauczyciel sprawdza przez platformę udzielone odpowiedzi. Następnie zachęca uczniów do uzasadniania swoich wyborów podczas dyskusji w parach.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel ponownie odczytuje temat lekcji i inicjuje krótką rozmowę na temat kryteriów sukcesu. Czego się uczniowie nauczyli? Na koniec prosi chętnego ucznia o podsumowanie i – jeśli to potrzebne – uzupełnia informacje.

Praca domowa:

1. Mądrość nie zapewnia szczęścia, polega na uświadomieniu sobie, że aby być szczęśliwym, trzeba szukać w życiu przyjemności i radości. Napisz rozprawkę,

w której rozważysz sens tej wypowiedzi.

Materiały pomocnicze:

- *Metodyka literatury*, tom 1 i 2, Warszawa 2001.
- *Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty*, pod red. Anny Janus-Sitarz, Kraków.
- Jacques Le Goff, *Kultura średniowiecznej Europy*, Warszawa 1995.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Mapa myśli”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.